

HRVATSKI LIST

Godina I.

Pula, utorak, 6. srpnja 1915.

Broj 5.

Brzjavne i zadnje vijesti.

Izvještaj našeg glavnog stožera.

Beč, 5. julijsa (D. u.) službeno se javlja:

Rusko bojište.

U istočnoj Galiciji doprle su savezničke čete Linsingenove vojske nakon pobedničkih borbi, trajajućih dvije sedmice, tjerajući neprijatelja do Zlatelje, koje je zapadni dio brije pročišćen od neprijatelja. U odsjeku Kamionka-Strumilova-Krasne traju borbe sa ruskim stražnjim četama. Kod Kriova isprazio je neprijatelj zapadni brije Buga i zapalio je Kriov. S obje strane gornjeg Vipreza bježe se bitka. Savezničke su čete bacile neprijatelja iz Plonke. Zapadno priključena vojska nadvojvode Josipa Ferdinandova probila je ruske pozicije na potoku Poru i prodrije je s obje stranke Krasnika nakon višednevnih borbi ruske položaje i zubila. Rusi se u sjevernom pravcu uz teške gubitke. Zarobili smo 29 časnika i 8000 momaka te zaplijenili 6 topa, 6 kola, za strijelivo i 6 strojnih puški. Zapadno od Vipreza položaji ne promjenjeni.

Talijansko bojište.

Bojevi na rubu visoravni od Dobrodober obnovili su se jučer istom ţeštinom. U večer bila je odbita navalna dviju talijanskih divizija na odsjek fronte južno od Polazza. Dalje sjeverno traje jošte bitka. I kod Volča te u području Krna navalio je opet neprijatelj uzadlino.

U pograđenom kotaru Koruške i Tirolske zojila se topnička bitka.

Zanjenik poglavice generalnog stožera, v. Höfer, podmaršal.

Beč, 5. julijsa (D. u.). Bitka kod Krasnika-Zamošća zauzima za saveznike kako razveseljivi tok. Osim to, kod Krasnika postigle su naše čete ljepe uspjeh te su potisnule Ruse u ovom dijelu fronte daleko naprijed.

Na dolnjem toku Soče razvila se je uslijed neprestano obnovljivih talijanskih navalnih velika i žestoka bitka, koju vodi pješadija i topničko velikom tvrdokornošću.

Na Soči.

Imali smo na umu, da ovih dana do-nosimo pjesmu slovenskog pjesnika Simona Gregorčića, "Soči", i to u originalu, u nadi, da će ju nas puk, uz naš mali tamavro lako razumjeti. Danas o Soči nesto više pišemo, a novom dan je dala hečka "Reichspost", koja donosa pjesmu u pre-vodu i ujedno prinaša kratki opis toka Soče. Mi ćemo tu dodati ovo: Ako je ta pjesma Nijemeči čoli divna, nama Hrvatima i Slovencima mora biti sveta, to bi ju svaki od nas cve dane najamam morao učiti. Eto sto po prilici: "maša, "Reichspost"..."

Soča! Pred godinu jako malo poznato ime, danas je u svacijem ustima. Ona je opětito rečeno crta granične, do koje je naša vojska puštila dobiti Talijanima.

Soča je jedina alpinska rijeka, koja izvire u Austriji i utiče u more. Od njezina izvora, ispod 2600 m, visoke planine Jalovec u Jalskim alpama do nejzina ušća kod Tržiča teče Soča u duljini od samo 143 km. A ipak njezin kratki tok plave područje, koje je jako bogato na promjenama. Pokreneća grofovija Gorica i Gradiška, jedna od najmanjih pokrajina Austrije, spaja u sebi divnu krasu južnih vapnkih alpi sa vrlo plodnom furlanskom ravnicom. Putnik, koji silazi sa strmih

Austrijski hidroplani na Mlecima.

Beč, 5. julijsa. Iz Lugana se javlje: Rim, 4. julijsa. Šef stopa morarice priopćuje: Danas ranu i jutro letio je nad Alberonijem na Lidi u Mlecima austrijski hidroplan, te je protizaklopovo topništvo na nj pucalo, a talijanski i francuski aeroplani stali ga progonti. On je brzo pobjegao prama istoku i bacio nekoliko bombi, koje su neopasne pale u more.

Izvještaj njemačkog glavnog stana.

Berlin, 5. julijsa (D. u.) Iz glavnog stana javlja se službeno:

Zapadno bojište.

Engleska navalna sjeverno od Yperna i francuska provala na Souchez krvavo su odbite. S obje strane Crox des Carmes, na zapadnom rubu od šume Les Prêts osvojile su naše čete jučer neprijateljske pozicije u Širini od 1500 metara te provalile su do 400 metara isprepletenih obkopa. Francuzi, koji su se očajno branili, moralni su nastupiti jarak za jarkom. 1000 zarovje, i dva poljska topa palo je u ruke. Jučerako je uspio i u isti čas provedeni napadaj na pozicije kladrja Haut de Ricupt južno od Norroy-a, koju smo dignuli u zrak te onda po osnovi opet izpraznili.

Vrhovna vojna uprava.

Neuspjeli zračni napadaj Engleza.

Berlin, 5. julijsa (D. u.) Službeno se javlja: Ujutro dne 4. julijsa pokušali su Englezovi oveći napadaj sa zrakoplovima na naše uporište u njemačkom zaljevu sjevernog mora. Pokušaj se izjavio.

Naši su naime zrakoplovi već u zoru u visini ostrva Terschelling opazili neprijateljske sile, koje biju praćene krstašima i brodovima-prevazaca zrakoplova, te jih prisiliše na uzmak. Engleski hidroplani, kojem je uspjeo dignuti se, utekao je, progonten našim zrakoplovima samo uslijed toga, što je preletio nizozemsko područje.

obronaka gorova Trnovske šume, može iz par sati putovanja poći u prijajnoj Vipavskoj dolini — postranka dolina Soče — između vinograda i stabala smokava ili u debelu blatu dudova. Tako neusporedne su prošlosti između alpskog predjela i ravnicu u ovu zemlju: da je apsolutna visina gora jako malo viša od relativne visine, okolnost, koja uklara i u oči najslabijem turistu, što ove krajevi posjeti.

Ali opreka između gora i dolina u ovom zemlji znaci također i granicu narodnog naseljenja. Skoro do Gorice slike brijevi su objuh obala Soče i isto tako oblažuju na obala obala Soče do državne granice na Judriju, Sloveniju. Od Gorice dolje sile daje na desnoj obali Soće ravnicu, i odatle daje je ista talijanska, dočim ogrlici Krasi, koji se nastanjuju na lijevoj obali Soče od Zdravscine preko Zagradra, Tržiča i morskog grada Devina obitavaju Slovensci.

Obje narodnosti podnosišu se međusobno u ovoj pokrajini dobro. Jezikovne granice su izrazito odijeljene, te nema same u gradu Gorici nikavih narodnosnih trivenja.

U ove mirne, skoro patriljahlne prilike zapadio je rat svoju pažiju. Kašto furlansko, tako i slovensko pučanstvo, koje je obavio te kako odano Vladaru i prijazno

ljudi evakuirani osim nedjelje posljive podne u Puli u na-kladnoj likari "Josip Krmeljić, Plaza Carrli 1, puge se nazali tiskara, uredništvo i uprava lista. Za uredništvo odgovara izdavač Josip Hain. Telefona broj 58. Broj poštanske štacione 36.615. Prodajata iznaka 2 k 40 h m, a mase, 6 k tromjesečno, pojedini broj stane 6 kvara. Oglase računa se po 20 k jednostupni pettredak (3 mm).

6. srpnja 1915.

6. srpnja 1915.

Turci se raduju porazu Talijana.

Cagliari, 4. julijsa. (D. u.) Listovi konstataju se zadovoljstvom, što Talijanima nije uspjeo nakon mjesec dana vojevanja preći Soču, i zaključuju da oni neće ni buduće ništa postići proti hrvatskim monarhijama. "Tasvir i Efkar" naglašuju, da će sve težnje Talijana, kako bi monarhiji zadali smrtni udarac raspšlimi se, kašto se topi snijeg na sunen mjesecu juniju. Pošto bivaju Rusi odbraneni čak i Ruske Poljske, to će uđionistovanje Talijana u ratu samo do doprinjeti, što će ugled entente još dublje pasti. Ljuto je da već danas kaju Talijani, što su se upleli u rat.

Iz Talijane.

Krakov, 3. julijsa. "Nowa Reforma" javlja: U sjednici pripomočnog odbora za invalide, u kojih se za ruske invazije osnovao red Rufoški, zaključeno je pod predsjedanjem nadbiskupa Bileczowskia, da se svi invalidski domovi prepuste austrijskoj oblasti. Što se tiče osobe dra Rufoškia, kojega su Rusi sobom odvukli, predloženo je, da se izmjeni s jednom ruskom ličnosti, koja se nalazi u austrijskom sužnjuštvu.

Glas gospodskih kuća grof Tarnowski ostao je za druge ruske invazije sa svom suprugom na imanju svome, da mogune stradajućem pučanstvu. Kad su Rusi pobegli, odluku su Kozači i grofa, ali mu je už put pošlo za rukom da se oslobođi.

Drugi madžarski ratni zajam.

Budapest, 3. julijsa. Po jednom saopštenju ministra financa iznosi rezultat drugog ratnog zajma 1120 milijuna.

Rumunjsko-ruski incident.

Bukarest, 3. julijsa. "Indépendance Roumaine" javlja: Ruske su oblasti bez razloga uapsile ugodnog gradjanina iz Galicije, Dumitresca. Rumunjsko ministarstvo izvanskih poslova naloži u Odesi i Petrogradu, da se puste na slobodu Dumitrescu i ostali Rumunji, koji su u posljednje vrijeme bili uhapšeni u Rusiji.

Talijanski je kralj uzročio rat.

Berlin, 5. julijsa (D. u.) "Kreuzzeitung" izvježbajući iz Haaskih diplomatskih krušova, da pada glavna krvinja na kralja Viktora Emanuelu, da je Italija stupila u rat. On da je već dugo prije pregovora sa Austro-Ugarskom uglasivao talijansku politiku uz trojni sporazum osobnim dopisivanjem sa engleskim kraljem, ruskim carom i Poincaréom. Da je u zadnjem trenutku odstupio od obveza, na koje je pristao, uslijedila bi bila veoma nemila otkrija iz labora trojnog sporazuma. I baš radi toga je osuđio Goliottijev poslanstvo.

Crnogorci i Srbijci u Albaniji.

Rim, 3. julijsa (D. u.) "Giornale d'Italia" prima iz Skadra: General je Yukolje proveo razoruzanje pučanstva u Skadru. Stanovništvo je tako uzeo 20.000 pušaka,

se vlažna prama vojski, mora podnäšati isti putovanju počivali u prijajnoj Vipavskoj dolini — postranka dolina Soče — između vinograda i stabala smokava ili u debelu blatu dudova. Tako neusporedne su prošlosti između alpskog predjela i ravnicu u ovu zemlju: da je apsolutna visina gora jako malo viša od relativne visine, okolnost, koja uklara i u oči najslabijem turistu, što ove krajeve posjeti.

Ali opreka između gora i dolina u ovom zemlji znaci također i granicu narodnog naseljenja. Skoro do Gorice slike brijevi su objuh obala Soče i isto tako oblažuju na obala obala Soče do državne granice na Judriju, Sloveniju. Od Gorice dolje sile daje na desnoj obali Soće ravnicu, i odatle daje je ista talijanska, dočim ogrlici Krasi, koji se nastanjuju na lijevoj obali Soče od Zdravscine preko Zagradra, Tržiča i morskog grada Devina obitavaju Slovensci.

Obje narodnosti podnosišu se međusobno u ovoj pokrajini dobro. Jezikovne granice su izrazito odijeljene, te nema same u gradu Gorici nikavih narodnosnih trivenja.

U ove mirne, skoro patriljahlne prilike zapadio je rat svoju pažiju. Kašto furlansko, tako i slovensko pučanstvo, koje je obavio te kako odano Vladaru i prijazno

Austro-Ugarski podnenci bili su pozvani da se ubijaju u crnogorski redarstveni registar. Na postanskom uredu odstranili su austrijski grub i metnji crnogorski. Srbij napreduju u Albaniji prama Iješu, blizu kojeg se nalaze Crnogorci. Izgleda, da miši Srbija zaustavi srednji Albaniju od Skumbija do Matve. Preko Krka se javlja: "Corriere d'Italia" domosi: Hagi Kismila sa 3000 Albancima pobijedili su Srbij. Mossa Effendi, koji je sa 1000 Albancima htio oboljeti Tirunu, bio je takodjer od Srba potučen. Shink, Kavalja i Kroja nudili su Essad-u. Essad Paša pokoreo je razoruzanje. Mnogi crnogoci vodici poginuli su. Essad Paša zatiča, da miši ih Grčka učravila.

Notat četvornog sporazuma Srbiji i Crnojgori.

Zürich, 4. julijsa. "Neue Zürcher Zeitung" doznaće, da će četvorni sporazum predati Srbiju i Crnogoriju notati radi akcije u Albaniji.

Crnogorski časnik u Londonu.

London, 3. julijsa. "Morning Post" javlja: Bišvi je ministarski predsjednik Radović je prispolio u London radi nabave zivčeva, ratnog materijala i drugih potrebitina za Crnu Goru. Radović je uveravao englesku vladu, da su crnogorske čete zapošljale neke džejlove Albaniju samo iz strategijskih razloga, a napose zato, da se obvezibjedi dopremre potrebnih zaliha. Crna Gora ne namjerava pričraditi Skadhar, nego će postaviti ciljku velevlasti. Porodi albanskih napadaju bila je Crna Gora prisiljena, da uspostavlja obale rijeke Bojane.

Rusi će napustiti Varšavu?

Stockholm, 3. julijsa. (D. u.) Sružno napredovanje njemačkih i austro-ugarskih četa ima za posljedicu, da su Rusi morali uzmaci iz Visle u blizini Sandomiersa, u sjevernom pravcu. Očito će Rusi pokušati ustrojiti svoju novu frontu na jugu između Visle i Buga. Rusi uspije li im to, tada će biti potrebno, da isprazne čitavu liniju Visle uključiv i Varšavu.

Posvemačni uzmak iz Galicije.

Kopenhagen, 3. julijsa. "Tidende" javlja: Ruska brojčana agencija već naviješta, da predloži posvemačno ispraznjenje Galicije u svrhu novog grupiranja ruske vojske.

Engleski iskravacu cete na Mitilene.

Cagliari, 3. julijsa (D. u.) "List - Kenuyu", koji izlazi u Smirni, donosi vijest, da Englezski iskravac u svrhu novog grupiranja ruske vojske na otoku Mitilene svoje cete i topništvo, kako da bi otok bio njihov.

Potonula jedrenjacija.

Rotterdam, 5. julijsa (D. u.) Mornar, koji je dosao amio iz Leitha, priča, da je nizozemski luter "Wilhelm" potonuo 26. junija na skotskoj obali nakon sukoba sa engleskom ratnom ladjom u teškoj magli. Od posade, koja je brojila 14 ljudi, spašilo se 4 momaka.

Ko hodi sklep s planine;

In glásna, ki stopej krepa!

Planinske je mladune, —

Krasná si, hři planin!

Rad gledám ti valove bôsere.

Valove ti zeleno-modre:

Tenm zelen planinskih trav

In vedu visejštevi visay

Lepo se v njih je zila;

Na rošti sinje neba,

Na rošti zelenih gor

Lepoto se ti plia, —

Krasná si, hři planin!

Ti méní si predragn zaunka! —

Ko z gorskij príšumis dobrá,

Od doma se mi zdiš poslanka,

Nesôda mnog mi ljub pozdrav, —

Bog spriti se to seđ planjai!...)

Kašo glasso, ljubo sumjaj,

Kašo vrtko, krejko skakaj,

Ko sred gora se poi imas!

A ko pridreš na ravnine,

Zakaj te živu rádost in počas?

Kaj trudno ležes in počas?

Zakaj so toči tvoji glas?

Zibelke trojega valdija?

Mar vâ,?) da tečes ti grobovi,

Grob slovenske domovje?

Ohojno bol pa te tripli!

*) pjev, *) prijateljica, *) ravinja, *) polaganje,

*) dječiji se, *) hodo, *) da li znas

Poštive promjene u Rusiji.

Petrograd, 5. jula. U ruskim se sada odigravaju važne političke promjene. Iz golenih porazu ruske vojske nestalo je reakciju odvraćnosti, da se duje protiv narodnoj volji po pravom ustavnog života. Različitim vodećim liciostima bilo je da pače ugodno, da se mogu odsuditi neopozitivni pozorista, na kojem su igrali tako tužnu ulogu. Odstup ministra unutarnjih poslova Maklakova, navještavao je već novu eru. Nepriliku, u kojoj se je naložio natražnjački rezin, znati su iskoristiti pristaši dune u prilog oslobođenju naroda. Tako bi značio prijedlog, da se u temeljni odbor za narodnu obranu, ako bude proveden, zapravo prevrat. U ovom odboru bi učestvovale u 6 ministra i jednoga zastupnika vrhovnog zapovjednika 18 parlamentara. Nijedna se revolucija nebi mogla nadati tolikom uspjehu. Čini se, da će car, prisiljen okolnostima, pristati na prijedlog i onda imati čas pravu veliki knez Nikolaj Nikolajević, koji je kazao pristašima odbora da narodnu obranu: „Revolucija vam nije dosta, Vi hoćete, da stvorite odmah republiku!“

Grci i Englez.

Atena, 4. jula. (D. u.) Listovijavljaju, da je grčki poslanik obziran na poznatu izdanu zapovjed dardanskom zapovjedniku predao u Londonu protest. Odgovorio mu se, da je engleskog admiraliteta u Dardanskom nije bio unijet. Ujedno su mu zajamčili, da se brodovi neće više pretraživati u grčkim vodama, niti da se ih više neće voditi u Mndros ili Maltu.

Promjena engleskog zapovjedništva u Flandrij.

London, 4. jula. „World“ iz Newjorka javlja, da se tvrdokorno sile glosine, eće engleske čete u Flandrij obitati novo zapovjedništvo. French bi se mogao povratiti u Englesku, a na njegovo mjesto dolazi Sir William Robertson, koji je započeo svoju karijeru kao sluga i popeo se do ovako visoke časti.

Engleske skrbki.

London, 4. jula. Spencer Wilkenson piše u „Westminster Gazette“: Ako Njemačima uspije zauzeti Varsavu, onda bi ugradili predstavništvo u vlastima u Europi. Ako i nije, još za sada moguće jaka ofenziva Njemača u Francuskoj, ipak se mora računati na njihovu odlinu pobjedu proti Rusima. U ovom slučaju moraju saveznici biti pripravljeni na njemačke nade u i napadu. Ako budu Rusi pobijedjeni kod Varsave, oni jedva moći ustaniti svoju novu frontu negde na Bugu i tako se Njemačima ne treba bojati nove ruske ofenzive za nekoliko mjeseci.

Engleski gubici.

London, 4. jula. (D. u.) Najnoviji popis gubitaka nabroja 42 časnika i 1104 momaka.

Njemački socijaliste.

Berlin, 3. jula. U organu „Vorwärts“ se obraća predsjedništvo socijalne demokratske stranke na predsjedništvo socijalne demokratske frakcije u rajstvu pod naslovom „Proliv slanakog rapsada“, po se protiv pozivima letacima,

V tebi tóčna in počasna,
Ogrnica sođa se mi zdi,
A se kot sođa — krásna!
krasna si. bistra her planina,
Brka v prirodi si lepoti,
Ko ti progorim globotin!
Nevljite dvije srd ne móti!
Pa, ohi, svih tebi žugat⁽¹⁾!
Višar grozán, višar strašan;
Prihrámel⁽²⁾ z gorkega bo juga,
Divjál⁽³⁾ če plôđo bo raván,
Ki tvája zo mapja struga —
Gorj⁽⁴⁾! da daleti ne ta dan!
Nad tólu jasen bo oblik.⁽⁵⁾
Krog tólu pa svínečna⁽⁶⁾ tófa,
In del krvav in solz potok,
In blak in gróm, — oh, bitva⁽⁷⁾ vróčen!
Tod sektá svitka bedo jekla,⁽⁸⁾
Bi ti mi bo krava téka:
Kri nasa te pojhi bo,
Sovražna te kallia⁽⁹⁾ bo!
Takrái se spomni, idstra Šófa,
Kar górk, iš se rére naróta;
Kar⁽¹⁰⁾ bode shrenjanjih vodá
V oblikih tvorje neba,
Kar vode v trojih bo plinah,
Kar bode v cveštih je avnash,
Tačas⁽¹¹⁾ prodri vse a dán,
Narášti, vskipi v tok strašan!

u kojima frakcija navješta, da će posve promijeniti svoje držanje od početka rata, napustiti međudržanski mir i u najčešćoj formi poduziti borbu protiv vlasti. Na svršek se predsjedničke objave veli: „Nakon svršetka će se rata morati naročito u pitanju umaranje politike rješavati tako važne zadatce, kako to od opstanka Njemačke države nije još nikada bio slučaj. Mi mislimo na terete, koje je ovaj svjetski rat nametnue narodu, na teškoće kod daljnog vodjenja socijalne politike i na veliku gospodarsku borbu za dojdome vrijeme. Stoga će biti njemačkom radništvu jake i složna socijalna demokracija nužnijom nego li je to ikada prije bila.“

Grčki kralj ozdravio.

Atena, 5. jula. (D. u.) Kralj se je već oporavio te putuje u lečenju u Dileku. Obustavilo se izdavanje buletina.

Morgan teško ranjen.

Paris, 5. jula. (D. u.) Matin javlja iz Newjorka: Tane, koji je pogodilo Morgana prodrio je u trbu. Rana je teška, ali nije smrtna. Atentator izjavio je, da je Bog pozvan, da usmrti Morgana.

Razne vijesti.

Odlukovanje u mornarici. Njegovo Veličanstvo podjelilo je zlatni kriz za zasluge ponorskom kadetu Wassischku, koji je u pogibiji vlastitog života spasio jednog mornara iz mora.

Mjesni odbor za aprovizaciju. Mjesni odbor za aprovizaciju marljivo radi. Dodnute su cijena mesa iz opravcanih razloga morala dignuti, no pobrinuto se, da bude stanovništvo moglo dobiti zvez količinu eće moguće jedinice. Uznojastio je se kako bi Pula mogla dnevno dobivati povrće iz okolice Kopra. Općina je maručila i vili kvantanu kondenziranu mljeku, te se nije bojati, da će toga unzmanjiti. Također će se gledati kupiti vino, ne utvrđenom poduzećem, "Naša očuši" eće, a gledati truda, sto ga pokazuje aprovizacijski odbor za stanovništvo u Puli; te ećemo moći u redu dobiti — prema današnjim prilikama — sve sto moguće.

Ne sprejmajte sitni novac. U Osječku ulovljen je neki Johann Höfner, koji je imao 2655 kruna raznog sitnog novca. Polovicu od toga dobiti će glasom nadređene države. — Dubrovacka „Prava Crvena Hrvatska“ piše: „Da se doskoči besmislenom sakrivanju sitnog novca, što zadata sto neprilika u trgovackom prometu, e. k. Poglavarstvo izdalo je strogu nadruhu, da će obavljati kućne premetačine, pa kod koga nadje sakrivenog sitnina, kaznit ga i zapleniti novac“. — Proti skupljanju i sakrivanju sitnog i srebrnog novca piše u Rijeci „R. N. L.“: „Velikih neprilika ima običnito radi činjenice, što je uslijed skupljanja i sakrivanja srebrnog i sitnog novca po nekim i strašljivim ljudima, nastala velika nestružna kovanog novca. Kamogod dođete, traži se da vas kovani novac, a od kuda ga dati, kad svadje primate samo papirnati novac? Ovi okolnosti

Ne stiskaj u meje se bregov,
Srđita ćez hravane⁽¹²⁾ stop,
Ter tuje, ženle-læte, vtopi
Na dno razpenjeni valov!

Što je pjesnik proročki izrekao, istinu se i dogodilo. Na Soči grme topovi i njezina je voda crvena od grme, dakako samo neprijateljske. Kako nam naši izvještaji kažu, bili su svaki pokusaji Talijana da prediju Soču kod Tolmina i Plave od naših hrabrih čela uvijek odbrinje. I skoro da izgleda, kao da bi Bog htio ispuniti i zadnju molitvu slovenskog pjesnika: Talijanski izvještaji domasaj živalne pritulje u slabom vremenu, o čestim naplavama derne rijeke, koja prije sve njihove operacije — kon Ronki i Tržiču je mudrim mjerama naše vojne uprave ečelo prostrano podnjeće ušća Agro Tržič poplavljeno vodom iz Soče, tako da je ovde vjeroljubni neprijatelj našao na skoro nepredoljive zaprke.

Iako se naša srca nalaze u očekivanju, da će naše hrabre čete zaprijeti tamo na Soči prelaz neprijateljske premoći, to se možemo i mi sjetiti naše mladujahne i jak austrijske alpske rijeke, te osklinjku našoj vojsci:

Ter tuje, zemlje — lačne, vtopi
Na dno razpenjenih valov.

(1) jaz.

sviraju svima upravo golemih neprilika. Cínjenica je, da zažbilja ima mnogo ljudi, koji skupljaju i sakrivaju kovani novac. Poznato nam je, da su nekoj skupili omaće vrećice kovanog novca, i to ne samo pučani, nego dača i trgovci. Protiv tih ludostima trebale bi oblasti poduzeti one mјere, koje su već i drugdje poduzete. Najprije bi trebalo javnim oglasima na miran i jasan način uputiti očišćenje, kako od skupljanja i sakrivanja kovanog novca občinstvo nema nikakove koristi i kako se time samo prave neprilike u premetu; a kad a ne prepreku ne bi korištila, tada bi se oblasti morali istrijeti, jer poduzeti kućne premetačine i sakupljači kovanog novca osjetljivo kazniti. Osim toga stajala bi oblastima i druga podesna sredstva protiv ovakim ljudima.“ — „I kod nas u Puli voda isti bolest sa sitinom, pa nebi bilo zgođeno, da se i ovđe u tom pogledu nešto odluci.“

Dobrovoljni prinosi.

Naša uprava je primila te će prosljediti svrsi slijedeće prislove:

Prinosi za hrvatske škole u Puli:

Don Ante Janko	K 10—
Dr. Josip Perlot	10—
Juraj Kaštan	10—
Udovicić, prodavač voća, Via Carducci	10—
Filip Baronić, Irgovac poknjetvom	5—
Matko Poprat (u spomen svoje umrle kćerke Ružice, učenice Družbenih škola)	6—
N. N. (Napitnica)	2—
Ukupno	K 53—
Prije izkazano	100—
Sveukupno	K 153—

Druga Austro-Ugarska crvena knjiga.

(Nastavak.)

Monarhiji nudi Trentino.

Na želju Italije, koja je onda izjavila, da ne će svoje zahtjeve konkretno formulirati, istupila je najprije monarhija sa svojim propozicijama. Ovaj predlog, koji je sačinjen talijanskim poklisanju u Beču vođen od Avrance dne 27. ožujka, u blinosti je svojog sadržavat, da je Austro-Ugarska nudila ostalo malo ne čitavi južni Tirol, dok bi Italija za uzvrat moralaj zajamčiti monarhiji za vrijeme čitavog trajanja rata svoj dobrohotni neutralitet, da se iz mirovog utemeljanja, kao i posvećujućim slobodom slobodno na Balkanu. Tko poznaje ulogu, što je u Trentino igrao za oni desetak godina, otkad je osnovana talijanska kraljevinja u njezinom duševnom narodnom životu, taj bi morao misliti, da će velikodušan činom, kojim je Austro-Ugarska bila saslušana, u neke točke postignuti takovo blženje, da je jedva ostala koja differencija. Nu drugi postulati Italije bili su u sustini svojih interesa monarhije, a na taj način moglo se tim manje govoriti o jednom blženju, što se talijanski kabinet bez napadno upirao o veza istreže.

Ukinuce trojnoga saveza.

Dok se u tako pregorinu sa strane Austro-Ugarske vodili sa najvećom susretljivošću, odlučne se je kabinet Salandra ni ne odgovarati na naše pomoće, da dne 4. svibnja u Beču izjaviti, da smatra savezničkog odnosnja eliminiranjem postojećih sporova — (to su tomu bili za cilj i u samom Rimu na istini, — "i se može dozvati" u skladu želja, koja je na primer posve ozbiljna ista za tim, da Trst i otroke pred dalmatinskom obalom istreže iz sastava monarhije.

Makar bi bezjerni zahjevi Italije morali dovesti do zastje u pregorinu — a čini se gledaju na retrospektivno proučavanje, da je to bila i manjera rimskoga kabineća — ipak je Austro-Ugarska bila spremna da bude još susretljivije, prije istinu uspijeći na neke točke, postignuti takovo blženje, da je jedva ostala koja differencija. Nu drugi postulati Italije bili su u sustini svojih prava negacija najvažnijih životnih interesa monarhije, i da taj način moglo se tim manje govoriti o jednom blženju, što se talijanski kabinet bez napadno upirao o veza istreže.

(Nastavak slijedi.)

Ne smiješ nositi na sebi talijanske znakove kao nakit, na pr.

vodilica talijanske politike nij vise glasila izgradnje narodnog ujedinjenja u mogućnosti, da što je uzdrži svoj odnosnički centralni vlasti, već to više, da je talijanska ista, izgraditi narodno ujedinjenje na trošak Austro-Ugarske, dosegnuti posemnu supremaciju na Jadransku more, potisnuti monarhiju sa ovoga mora i posvremeniji priključak Italije u vlasti trojnoga sporazuma, eventualno aktivnom intervencijom na njihovu stranu. Zahjevi bili su u istini eksorbitsani. Oni su ospalzili otstop čitavog t. z. talijanskog Tirola, posve njemačkog kraja oko Bozena, dolinje doline Soče, koja je pretežno slavenska, zajedno sa Nabrežinom i austrijskom primorje do Nabrežine, jednog dijela Koriske, posve slavenskih otoka Visa, Hvara, Koreule, Lastova i nekih drugih malih otoka, preobrazili Tisca i okolicu u samostalan jedan dužavu, priznajući talijansko suverenitet u Valoni i proglašenje posvremenog desinteressementa Austro-Ugarske u Albaniji, te komadno da se s nješta provedu sve teritorijalne koncesije.

Struktura ovih zahtjeva odaje posje na temelju njihove ideje. Za objavljivanje i zahtjevne razgraničenje nisu odučeni narodni momenti već strategi, i to agresivne naravi. Posulati, koji se tiču Albanije i Dalmacije, pokazuju, kako je sada juko iznenet na površinu jadranski problem. A rama činjenica, da je Italija podigla čitavu, niz zahtjeve, koji pogodjuju monarkiju u njezinu životu, zatjevajući, da su na Rimu bili u unutarnji svojstvu svojih odlučujućih sporova — (to su tomu bili za cilj i u samom Rimu na istini, — "i se može dozvati" u skladu želja, koja je na primer posve ozbiljna ista za tim, da Trst i otroke pred dalmatinskom obalom istreže).

Makar bi bezjerni zahjevi Italije morali dovesti do zastje u pregorinu — a čini se gledaju na retrospektivno proučavanje, da je to bila i manjera rimskoga kabineća — ipak je Austro-Ugarska bila spremna da bude još susretljivije, prije istinu uspijeći na neke točke, postignuti takovo blženje, da je jedva ostala koja differencija. Nu drugi postulati Italije bili su u sustini svojih interesa monarhije, i da taj način moglo se tim manje govoriti o jednom blženju, što se talijanski kabinet bez napadno upirao o veza istreže.

(Nastavak slijedi.)

U tu svrhu proširila opseg svojih koncesija, koje je Austro-Ugarska bila spremna učiniti Italiji, i to tako, kako se je to dalo dovesti u sklad sa životnim interesima monarhije.

(Nastavak slijedi.)

Ne smiješ nositi na sebi talijanske znakove kao nakit, na pr.

peterožarnu zvezdu i slično.

Anton Motika

skladište bijelih i crnih istarskih vina na debelo.

Nalazi se u Puli, Via Flavia 19.